

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 21 Grudnia r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

Wczora, w niedzielę, d. 20 t. m., w cerkwi pałacowej, w obecności J. O. Xiecia Wojennego Gubernatora *Dothorukowa*, J. W. Cywilnego Gubernatora, Jeneratów, Wyższych Urzędników Wojskowych i Cywilnych, i wielu znaczniejszych Obywateli odprawili się dziękczynne do Pana Boga modły, za zupełne ustanie w mieście naszym epidemiczney choroby cholery.

Sankt-Petersburg dnia 7 grudnia.

Dnia 6go grudnia, w dzień Wysokich Imienin Cesarza Jegomości, odprawiona była w Soborze Dworu Msza ś., w obecności NAYJAŚNIYSZYCH PAŃSTWA, CESARZA JEGOMOŚCI i CESARZOWEY JEYMOŚCI, ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI: PANA NASTĘPCY CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIAŻĘCIA ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA, WIELKIEGO XIAŻĘCIA MICHAŁA PAWELOWICZA, WIELKIEY XIAŻNICZKI MARXI NIKOLAJEWNY, Jego Królewskiej Wysokości Xiecia Alexandra Wirtemberskiego i Jaśnie Oświeconego Xiażęcia Piotra Oldenburskiego, także Członków Rady Państwa, Ministrów, Senatorów, Jeneratów, Urzędników Dworu, i wszystkich znakomitszych osób płci obojey, do Dworu wstęp mających. — Po mszy Członkowie Ciąła Dyplomatycznego składali powinszowania NAYJAŚNIYSZYM CESARSTWU Ichmość, a potem wszystkie wyżej wspomniane Osoby przypuszczone były do ucałowania ręki NAYJAŚNIYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, w apartamentach NAYJAŚNIYSZEY PANI.

Wieczorem był wspaniały bal u Dworu, a miasto oświecone.

Przez naywyższy rozkaz dzienny, datowany w St. Petersburgu dnia 6 grudnia:

Ku oznamienowaniu czynow znamienitych i odznaczających się waleczności, okazanych w przebiegu wojny z Polakami buntownikami, N a y m i ł o ś c i w i e y n a d a j a s i ę:

Półkom Gwardyi Grenadyerskiemu, Pawłowskiemu, Konnych Strzelców i Grodzieńskiemu Huzarskiemu, prawa i prerogatywy, właściwe półkom Starey Gwardyi.

Gwardyi Dragonów nazwanie półku Gwardyi Konnego Grenadyerskiego.

Półkom: Wołogodzkiemu, Aleksopolskiemu i Krzemieniczukowskiemu pieszym, 3mu i 4mu Morskiemu, i 1mu Karabinierów, znamiona S. Jerzego, z napisem: *Za wzięcie szturmem Warszawy 25 i 26 Sierpnia 1831 roku.*

5mu półkowi Strzelców i batalionowi Gwardyi Strzelców Finlandzkich, znamiona S. Jerzego z napisem: *Za odznaczenie się w uśmierzeniu Polaki w 1831 roku.*

Półkom: Gwardyi Huzarskiemu i Finlandzkiemu, 3ciey Gwardyjskiej i Grenadyerskiej Artylleryjskiej brygady: pozycyney N. 1go i Lekkiej N. 2go rotom, półkom pieszym: Xiażęcia Wilhelma Pruskiego, Siewskiemu i batalionowi Saperów Gwardyi, wszystkim trąby S. Jerzego z napisem: *Za Warszawę 25go i 26go Sierpnia 1831 roku.*

Gwardyi Konney Artylleryi Pozycyney bateryi i Gwardyi Pozycyney N. 5go rotie, trąby

S. Jerzego, z napisem: *Za odznaczenie się w uśmierzeniu Polaki w 1831 roku.*

Półkowi Karabinierów Xiażęcia Alberta Pruskiego znaki na hełmie, z napisem: *Za odznaczenie się.*

Półkom Ułańskim: Ukraińskiemu, Nowoarchangielskiemu, Nowomirgorodzkiemu i Elisawetgradzkiemu, znaki na czapki, z napisem: *za odznaczenie się.*

3ciey Grenadyerskiej Artylleryjskiej brygady pozycyney N. 2go rotie, znaki na giwery, z napisem: *za odznaczenie się.*

Półkowi Kozackiemu Atamańskiemu Następcy znaki na szarfie z napisem: *Za Warszawę 25go i 26go Sierpnia 1831 roku.*

Półkom pieszym: Xiażęcia Karola Pruskiego, Rewelskiemu, Staro-ingermanlandzkiemu, Nowo-ingermanlandzkiemu, Wielkołuckiemu, Biełozierskiemu, Ofoneckiemu i Jeleckiemu, Karabinierskim: Marszałka Polnego Xiażęcia *Barkłaja-de-Tolli*, oraz 3mu i 11mu Strzelców, znaki odznaczenia się na giwery, z napisem: *Za Warszawę 25go i 26go Sierpnia 1831 roku.*

Półkom pieszym: Muromskiemu i Niżehorodzkiemu, znaki na giwery, z napisem: *za odznaczenie się.*

Rotom Artylleryjskim: Brygad Grenadyerskich: 1szej Pozycyney N. 2go, 2giey Pozycyney N. 2go, i 3ciey Pozycyney N. 1go; Brygad polnych: 1szej lekkiej N. 3go, 2giey Pozycyney N. 1go, 3ciey Lekkiej N. 2go i 5go, 5tey Pozycyney N. 1go i Lekkiej N. 2go, 6tey bateryy N. 1go i Lekkiej N. 3go, 7mei Lekkiej N. 2go i 11tey Lekkiej N. 3go; Konnym N. 2go, 3go, 4go i 20go, wszystkim znaki odznaczenia się na giwery, z napisem: *Za Warszawę 25go i 26go Sierpnia 1831 roku.*

Brygad artylleryjskich: 1szej Grenadyerskiej, 1szej Polay i 10tey, bateryy N. 1go rot Sztabs- i Ober-Oficerom złote petlice na kołnierze i obszagi.

Półkowi Pieszemu Marszałka Polnego Xiażęcia Kutuzowa-Smaleńskiego: Grenadyerskie białe w bębny.

Przez naywyższy rozkaz dzienny, z d. 22 listopada, Dowódca 1szej brygady 1szej lekkiej brygady jazdy gwardyjskiej Jen.-porucznik Hr. *Nostitz*, mianowany Dowódcą 6tey dywizyi Ułańów; — wykreślony zostaje z kontroli zmarły Komendant miasta Jenikolska, liczący się w wojsku Jen.-major *Tuchotka*. — Dymisyonowany Jen.-major *Buturlin* przyjęty zostaje na powrót do służby i zaliczony do wojska. — 6 h. m. mianowani Jenerał-majorami, za odznaczenie się w bitwach przeciw polskim powstańcom, półkownicy: Dowódca Polskiego półku ułańów Bar. *Wrangel*, i ma zostawać przy Dowódcy 6tey dywizyi ułańów; Ober-kwatermistrz Korpusu grenadyerskich, z Jenerałego Sztabu Bar. *Sedler*, i ma być Dowódcą 1szej brygady 10tey dywizyi pieszey; pełniący obowiązek Naczelnika Sztabu 3go Korpusu piechoty, Fligel-adjutant, z półku strzelców gwardyi, Baron *Frideriks* 4, i zatwierdzony zostaje w pomienionym urzędzie, a ma zostawać w orszaku J. C. M.; Dowódca 20go półku strzelców *Gatafiejew* i ma zostawać do nowego rozkazu przy Głównodowodzącym 12zą Armią; *Za gorliwą służbę*, półkownicy: Plac-major moskiewski, z półku grenadyerskich Cesarza Jmci Austriackiego, *Zaycow* 2, i ma liczyć się w wojsku; tudzież zostający przy Głównodowodzącym czynną armią do szczególnych poleceń, z Wielkołuckiego półku piechoty, *Wikinski* — mianowani: Naczelnik 1szej

dywizyi pieszej gwardyi Jenerał-porucznik *Uszakow* 1, Jen.-adjutantem J. C. M. z zachowaniem dawnych obowiązków; Naczelnik 2giey dywizyi strzelców konnych Jen.-adjutant Bar. *Geismar*, Dowódcą 5go odwodowego korpusu jazdy z zachowaniem dawnego urzędu; liczący się w artylleryi Jen.-porucznik *Gerstenzweig*, Naczelnikiem artylleryi korpusu gwardyi, na miejsce Jen.-adjutanta *Suchozaneta*; Jen.-major Sztabu Jenerałowego *Stich*, Naczelnikiem Sztabu 1go korpusu piechoty; Naczelnik 2giey dywizyi dragonów Jen.-porucznik *Zaboriński* 1, Naczelnikiem 2giey dywizyi konnych strzelców, a pełniący obowiązek Naczelnika sztabu 1go korpusu piechoty Jen.-major *Grabbe* 1, 2giey dywizyi dragonów.

Prezydent Rady Państwa, Hrabia W. P. *Koczubey*, naytąskawiey wyniesiony do Xiążęcy Dostojności Imperyum Rasyyskiego, a do Hrabstwa Jenerał-Adjutant, Jenerał-Kawalerii, Hilarion W. *Wasilczykow*.

— Przez naywyższy ukaz do Rzadzacego Senatu d. 6 grudnia, Senator, Radca Tajny, Hrabia *Dymitr Chwostow*, wyniesiony na Rzeczywistego Radę Tajnego.

— Przez naywyższe ukazy, wydane do Kantoru Dworu 5go Grudnia naytąskawiey mianowane Freylinami NAYJAŚNIEJSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, Panny: Anna *Batiuszkówna*, Alexandra *Chrapowicka*, Xiężniczka *Zeneida Golicynówna* i Anna *Szarłotta Hartmann* — Otrzymali nazwania Kamehera Dworu J. C. M., Sekretarz Kancellaryi Ministra Skarbu Kamer - Junker Radca Dworu, Anastazy *Żadowski* — D. 6 grud. nazwanie Kamer - Junkra, będący przy Missyi we Florencyi, Radca honorowy, Xiąże *Michał Golicyn*.

— Przez naywyższe reskrypta NAYJAŚNIEJSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, za zezwoleniem JEHO CESARSKIEY MOŚCI. D. 23 listopada, Xiężna Katarzyna *Urusowa*, małżonka Radcy Tajnego i Senatorsa, a d. 6 grudnia. Marya *Durnowa*, małżonka W. Mistra Dworu, przyjęte są do liczby Dam orderu *S. Katarzyny mniejszego krzyża*.

— Naywyższy ukaz do Zarządzającego Głównym Sztabem J. C. M.

W biegu upłynionych, wielkiemi wypadkami znamienitych, lat czterech, Armia Nasza miała przed sobą trudy do nieuwierzenia, ile w wyprawach, dokonanych za naydalezmi granicami Imperyi, tyleż w zasłanych działaniach wojennych i w klimatach nayszkodliwszych, a w kraju zdrady i przedayności przepełnionym. Przez wzorowe swe dzieła, zdumiała ona samych wrogów, zniosła wszystkie napotymane trudy z własciwą jej od naydawniejszych czasów nieograniczoną serdecznością i miłością ku Tronowi i Ojczyźnie, i nie mniej okazała się niezmordowaną w wypełnieniu wszystkich obowiązków wewnętrzney służby, które się zwiększyły ukończeniem się w Państwie epidemiczney cholery i zewnętrznemi wojennemi okolicznościami.

W tych względach uznając rzeczą sprawiedliwą, dać wojownikom zasłużonym, którzy trudów tych tak chwalebnych byli uczestnikami, uwolnienie ze służby, przed wystąpieniem ustawami zakreślonego terminu, Nymilosciwiey Rozkazuję:

16d) Niższym rangom, którzy wysłużyli bez nagany do 1go stycznia przyszłego 1852 roku, w Gwardyi dwadzieścia lat, a w Armii, oddzielnych Korpusach, Woyskach, które nie weszły do ich składu, i w innych miejscach i komendach, kompletujących się przez woyskową wiedzę, dwadzieścia trzy lata, dać odstawkę na powszechney ośnowie i zgodnie z prawidłami, jakie przy uwolnieniu rang niższych w odstawkę, po wystąpieniu lat ustawami zakreślonych, są przestrzegane.

are) Tym z nich, którzy zechcą jeszcze pozostać w służbie, dawać płacę półtorarazową, to jest: płacę etatową podwójnie i nadto półroczną, do której mieliby oni prawo, wystużywszy w Gwardyi dwadzieścia dwa, a w Armii dwadzieścia pięć lat.

3cie) Po wystąpieniu przez pomienionych rang niższych lat pięciu, wydawać im opisane w 2gim

punkcie wyznaczenie we dwa i pół raza w pensyi dożywotniey nad etatową ich płacę, a przy odstawce dla chorób albo kalectwa, obracać pierwsze i drugie, to jest trzy i pół wyznaczenia, na utrzymanie się do śmierci, niezależnie od pensyi dożywotnich, jakie kto otrzymuje za znaki odznaczenia się Orderu Woyskowego i Sw. Anny.

4te) Podoficerom, którzy otrzymują na ośnowie osobnego Morzgo rozkazu, dwie trzecie Podchorążkiej lub Kornetkiej płacy, takż nienależącym do szeregów rangom niższym, którym wyznaczona płaca wynosi więcej sta dwadziestu rubli na rok, jeżeli oni, stosownie do poprzedzających 2go i 3go punktu tego ukazu, zechcą pozostać w służbie, wypłacać dodatek podwójney półroczney, nie tey płacy, jaką pobierają, ale podoficerskiego ich wyznaczenia: nienależącym zaś do szeregów nie więcej, jak z wyznaczenia stu dwadziestu rublowego.

Wy nie zaniechacie uczynić rozporządzenia około ogłoszenia tey woli MOJEX w Woyskowej Wiedzy, i około niezwłóznego przywiedzenia jej do skutku.

Na autentyku własną JEHO CESARSKIEY MOŚCI ręką napisano:
St. Petersburg 6 grudnia 1851 roku. *N I K O Ł A Y.*

Przez ukazy CESARSKIE do Kapituły orderów, mianowany 15 listopada kawalerem orderu *S. Anny 3ciey kl.* za gorliwą służbę sprawujący obowiązek Kopyskiego Ziemskiego Sprawnika gubernialny Sekretarz *Władczyński*.

— Rozkazem CESARSKIM, oznaymionym Senstowi 16 listopada b. r. przez Zarządzającego ministeryum spraw wewnętrznych, na miejsce *Leybmedyka*, Rz. R. St. *Gajewskiego*, który ukazem 7 tegoż m. zatwierdzony został na urzędzie Jenerał-Sztabu Doktora, mianowany uczonym Sekretarzem Rady lekarskiej, członek jej, D. M. R. St. *Nielubin*.

— W skutek naywyższego ukazu z d. 21 grudnia 1850 r. nałożone zostały areszta: 31 października b. r. w Gubernii Kijowskiej na majątek dymisyonowanego porucznika woysk polskich *Stanisława Wysłockiego*, czyniący dochodu 2,225 r. sr. i majątek *Tadeusza Iwaszkiewicza*, czyniący dochodu rocznego 1,020 r. sr. za uczestnictwo w powstaniu, zasłanie w Gubernii Kijowskiej. — 27 października w Obwodzie Białostockim: na 26 dusz *Franciszka Biłgorajskiego*, na należną *Filipowi Hryniewieckiemu* łączanie z braćmi jego *Janem* i *Joachimem*, tudzież siostrami *Angeliką* i *Emilią*, część ze spadku na nich po oycu majątku, liczącego dusz 6, na 46 dusz należących do *Adama Obuchowicza*, łącznie z bracią jego *Julianem* i *Franciszkiem*, tudzież siostrami: *Józefą* i *Maryanną*, i na 62 dziesięcin ziemi *Teofila Olszewskiego*, spadłych nań łącznie z siostrą jego *Scholastyką*, za przyłączenie się do woyska rokoszant; na 10 dziesięcin ziemi *Jana* i *Andrzeja Wyszkowskich*, 12 dziesięcin ziemi *Wilhelma Niwińskiego* i 47 dusz *Kajetana Smorczewskiego*, za wydalenie się do Królestwa Polskiego; tudzież na domy w Bielsku z placami *Jana Tokarzewicza* i *Michała Czerniakowicza* za połączenie się z powstańcami. — W gubernii Grodzieńskiej: 30 lipca: na 85 dusz *Władysława Wolmera*; 712 dusz *Oktawiusza Ejsymonta*; 106 dusz *Adama Jelskiego*; 181 dusz *Michała Potubińskiego*, 301 dusz *Alexandra Haliburtona*, 156 dusz *Alexandra Bielskiego*, 36 dusz szambelana byłego Dworu polskiego *Macieja Gumińskiego*, 122 dusz *Stefana Karczewskiego*, 55 dusz *Władysława Radowickiego*, tudzież na 19 dusz *Józefa* i *Konstantego Lipińskich*, za wydalenie się do Królestwa Polskiego, — 9 listopada: na 2,018 dusz hr. *Anny Ludwiki z Tyszkiewiczów Wąsowiczowej*, 360 dusz *Sędziego Granicznego Michała Ordy*, na dwa domy w Brześciu ze składem i stajnią kupca *3oiey gildy Jana Skwarcowa*, na dwa domy w Grodnie ze sklepami, kuźnią i składem *Michała* i *Zofii Kowalewskich*, na 135 dusz *Józefa Dziekońskiego*, 59 dusz *Tadeusza Wolmera*, tudzież 54 dusz dymisyonowanego rotmistrza *Tatarskiego pólku* u

Janów Jana Mirzy Krzyczyskiego, z powodu
znajdowania się ich w Królestwie Polskiem.

ten mu zapewnił życie, i odesłał pod mocną strażą do Konstantynopola. (J. d. S. P.)

W gazecie Królewskiej zawarte jest następujące ogłoszenie Dowódcy Pierwszego Korpusu Wojsk Królewsko-Pruskich.

„Najjaśniejszy Król najłaskawiej raczył mi oświadczyć pod dniem 6 listopada tego roku, iż NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ ROSSYJSKI dał zupełne przebaczenie podoficerom i żołnierzom Korpusów Polskich Jenerałów Giełguda, Rollanda, Chłapowskiego i Rybińskiego, które weszły do Państw Pruskich, i pozwolił im powracać do swojej oyczyzny.

„Tymczasem NAYJAŚNIEJSZY CESARZ ROSSYJSKI raczył wydać w Moskwie 20 października Miłosłowi Ukaz *), przez który, podług udzielonego mi od Xiążęcia Warszawskiego, Hrabiego Paskiewicza-Erywańskiego oświadczenia, 22(10) listopada, wszystkim polskim podoficerom i żołnierzom, którzy przeszli do Pruss, dozwolony jest wolny powrót do swojej oyczyzny, i wolni są oni od wszelkiej odpowiedzialności za poprzednicze swe sprawowanie się i zdania polityczne, ponieważ podoficerowie i żołnierze nie znajdują się w żadnej z tych kategorii, które w pomienionym CESARSKIM Ukazie wyjęte są od powszechnego przebaczenia.

„Na mocy tych oświadczeń, przez które zabezpieczony jest przyszły los podoficerów i żołnierzy polskich, którzy szukali opieki Pruss, Najjaśniejszy Król Jegomość rozkazuje wszystkim podoficerom i szeregowym powrócić do Polski; i najłaskawiej raczył mi polecić urządzenie sposobu do rychłego ich wyruszenia z państw Pruskich.

„Podoficerowie i żołnierze z Królestwa Polskiego! Powrót wasz do oyczyzny naznaczony jest po 10tym grudnia; bez oporu ulegajcie tym rozkazom Najjaśniejszego Króla Jegomości, a zachowaniem porządku w drodze, równie jak i sprawowaniem się, podobnie temu, którymście się dotąd tak chwalebnie odznaczali, uczynicie siebie godnymi dalszych łask waszego wspaniałego Protektora, mego Najjaśniejszego Króla i Pana, który, dawszy wam ucieczkę i obronę, raczył przyjąć tak żywe uczestnictwo i w przyszłym losie waszym.

„Przeprowadzani od niewielu wojsk Pruskich udacie się ku granicy, gdzie, podług udzielonego mi urzędowego uwiadomienia, będziecie opatrzeni od Oficerów Rossyjskich pieniędzmi dla powrócenia do swojej oyczyzny.

„Podoficerowie i żołnierze z Królestwa Polskiego! Powracajcie do waszej oyczyzny z zupełną nadzieją w miłosierdziu i łaskawości waszego Najjaśniejszego Monarchy i Cesarza, i korzystajcie teraz z danego wam przebaczenia; w przeciwnym zdarzeniu przez swe odmówienie zapewnie na zawsze pozbawicie siebie szczęścia, oglądania swojej rodziny i t. d.

Królewiec 28 listopada 1831.

Dowódca Królewsko-Pruskiego Pierwszego Korpusu Wojska: „Krafft.”

(G. S. P. i T. P.)

AUSTRIA.

Wiedeń dnia 28 listopada.

J. C. M. mianować raczył prezydentem rady nadwornej, jenerała jazdy, komendanta w Królestwie Lombardzko-Weneckim, hrabiego Frimont-de-Palota, Kcia Antrodokko. Hr. Frimont wykonał dnia wczorajszego przysięgę i złożył ją Cesarzowi Jmci.

— Stosownie do rozkazu cesarskiego, prawie wszystkie osoby, zamieszane do sprzysiężenia się Karbonarskiego, które aż do tego czasu były w Spielbergu trzymane, na wolność wypuszczone zostały.

— Dostrzegacz Austriacki zawiera, co następuje. „Doniesienia ze Skutari pod d. 6, i z Semlina pod d. 17 h. m. zgadzają się w tej wiadomości, iż Mustafa-Pasza Skutariyski, oddał się na łaskę wielkiego wezyra, w pierwszych dniach listopada;

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Bruzella dnia 4 grudnia.

Na posiedzeniu dnia wczorajszego, izba reprezentantów postanowiła większością głosów 48, przeciwko 31, nie brać pod rozagę projektu do prawa względem kommissyi śledczej. Minister skarbu przedstawił potem budżet wydatków, ministerów: spraw zagranicznych, marynarki, sprawiedliwości i skarbu, na rok 1832.

— Sąd wojskowy w Bruzelli, skazał zaocznie jenerała Vandersmissen na degradacyą, wygnanie z królestwa i zwrócenie kosztów procesu.

Haga dnia 4 grudnia.

J. K. W. Xze Oranii, przesłał okólnik do komendantów rozmaitych korpusów wojska; przez który daje im pozwolenie uwalniania na urlop oficerów i żołnierzy na dni 15; liczba jednak uwolnionych nie powinna przewyższać szóstey części całego wojska.

— Według wiadomości z Maestrychtu, zajmują się tam ciągle robotami około fortyfikacyi, szczególniej w kierunku Leodyum od strony Mozy. Cała twierdza otoczona jest trzema, a w niektórych miejscach pięcią, rzędami palisad. (J. d. S. P.)

ANGLIA.

London d. 3 grudnia.

Papiery publiczne. Konsolidy 83½.

Kancelarz skarbu przesłał członkom izby niższej d. 22 z. m. okólnik, wzywający ich do przybycia d. 6 grudnia, na otwarcie parlamentu.

— Gazeta Morning-Post ogłasza prośbę znaczniejszych kupców miasta Liverpool, w której proszą Króla, aby nie czynił postanowienia, względem mianowania nowych parów, dla ułatwienia bilu reformy, lecz użył raczej do tego umiarkowańszych rozporządzeń.

— Z liczby zgromadzeń, przez osoby sprzyjające reformie czynionych, największem było w hrabstwie Norfolk, które przez wyższych szeryfów hrabstwa do miasta Norwich na d. 19 z. m. zwołanem zostało. Prezydował na niem P. Hammono, przyjęto tam zgodą głosów adres do Króla, w imieniu szlachty, duchowieństwa i ziemskich właścicieli hrabstwa, przez lorda Suffield przedstawiony, zawierający w sobie wyrażenia nayszczerzego poświęcenia się dla Króla, i najszybszej wdzięczności za jego oycowskie rządy, a szczególniej za protekcyą, jaką sprawie reformy udzielał raczy.

— Powiadają, iż lord namiestnik Irlandyi, zabroni przez odezwę stowarzyszenia politycznego w Dublinie.

— Pożary ciągle trwają w hrabstwach Lincoln, Leicester, Norfolk, Kent, Nottingham, Herts, Surrey, Sommerset, Bedford. Nie dawno dwa wybuchnęły w hrabstwie Yorkskim.

— Dowiadujemy się, iż wszystkie okręty, które sądzą być przeznaczonemi do wyprawy portugalskiej, i które przez rząd nasz uwolnionemi zostały, udały się w dół rzeki d. 27 z. m. dla połączenia się z okrętem Congrès, który był w Dunes; ztamtąd eskadra wyjdzie niezwłocznie do Brestu. — Piszą z Deal pod d. 27: „Okręt Congrès uwolniony zrana dnia wczorajszego, tegoż wieczora wypłynął z pomyślnym wiatrem do Brestu.

— W gazetach lisbońskich pod d. 7 listopada czytamy, iż ogłoszony został rozkaz dzienny w pałacu Queluz, którym Don Miguel odmienił wyrok śmierci na 30 żołnierzy 2go półku piechoty, przekonanych o bunt; jedna z tych gazet powiada, iż sąd wojenny skazał dwie osoby na wieczne wygnanie i uwolnił 10 oficerów dla niedostateczności dowodów.

— Listy prywatne z Lisbony pod d. 12 listopada wzmiankują o utworzeniu rozmaitych obozów, i o zamiarze Don Miguela założenia swej głównej kwatery w Rio-de-Mauro, o 4 godziny drogi od Lisbony. Siły do rozrządzenia będące wynoszą

*) Ob. Kur. Lit. N. 141.

jak powiadają, do 8,000 ludzi piechoty, 1,000 jazdy i 2,000 żołnierzy policyjnych. Skarb publiczny zupełnie jest wyczerpanym. Okręt *Tag*, który d. 16 z. m. opuścił *Lisbonę*, przywiózł tu nadzwyczajny dodatek do gazety dworskiej, zawierający postanowienie *Don Miguela*, zmuszające kupców miast: *Lizbony*, *Porto*, *Koimbry* i *Figueres* do pożyczki 1,200 realow po pięć od sta, (240,000 f. sterl.); summa ta ma być użyta na obronę kraju przeciwko *Don Pedrowi* i jego stronnikom. Intendent policyi *Belfort* ogłosił, iż śledztwa prowadzonego przez sąd wojskowy okazuje się, iż bunt 2go pólku kierowany był przez tajemnego ajenta, którego dotąd odkryć nie można było; nagroda 12,000 kruzadów obiecaną jest temu, kto by go dostawił.

— Dzienniki z *Bombay* pod d. 30 czerwca donoszą, iż wielkie zamieszanie panuje w całej *Mizorze*. Gubernator udał się do tego okręgu; i mniemają, że wszystkie siły pod rozkazami generała *Hawker* zostające, będą zmuszone należeć do tej wyprawy. Podług doniesień z *Kalkuty*, Biskup tameczny *Dr. Turner*, umarł tam i jest pogrzebiony d. 8 lipca. (*J. d. S. P.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 4 grudnia.

Birża paryżka d. 30 list. Pięć od sta, 96 fr. 30.—Trzy od sta, 70 fr.—Akcyje bankowe, 1832 fr. 30.—Pożyczka królewsko-hiszpańska, 74 fr.

— Izba Parów d. 29 z. m. nadzwyczajnie zwołaną została. W porządku dziennym uwiadomiono o piśmie ministeryalnym. *P. K. Périer*, wniósł projekt do prawa względem pensyonaryuszów listy cywilney, przez izbę deputowanych już przyjętego, i projekt do prawa o wyznaczeniu dodatkowem 500,000 fr. na wsparcie szukających schronienia cudzoziemców. Izba słuchała raportów o prawach w różnych materjach miejscowych. Posiedzenie przez raport o petycyach ukończonem zostało.

— Na posiedzeniu izby deputowanych d. 29 z. m. *P. Lachèze* podał następujący wniosek: 1^od. Od początku 1832 roku, podatki osobisty i od ruchomości, będą też same, jak były przed nastaniem prawa d. 26 marca 1831, sposobem rozkładu ustanowione. 2^ore. Tenże sam sposób rozkładu będzie zastosowanym od początku 1832 r. i do podatku ode drzwi i okien. 3^ocie. Nowy projekt względem rozkładu takowych podatków, niezwłocznie izbom przedstawiony zostanie. Izba znaczną większością głosów postanowiła odesłać ten wniosek do komisyyi budżetowej. Na posiedzeniu d. 30, słuchano raportu komisyyi, wyznaczony do rozpatrzenia projektu do prawa względem tranzytu i składow morskich, rozprawy o tym projekcie do późniejszego czasu odłożone zostaną. Na témże posiedzeniu *P. Berryer* złożył izbie wniosek do nowego prawa o elekcyach.

— Wiadomości z *Lionu* ciągle są zadowalające. Doniesienie prefekta pod d. 27 z. m. opisuje szczęśliwy wpływ na umysły wszystkich, sprawiony przez ogłoszenie rychłego przybycia tam *J. K. W. Xiecia Orleańskiego*. Proszono już nawet generała *Roguet* przez deputacyą, złożoną z członków urzędu muncypalnego i różnych klas mieszkańców, o powrócenie wojsk do miasta, jakowe weszłyby tam zapewne, jeśliby nie uznano, iż należy oczekiwać w tém na rozkazy Xcia. Inna deputacya udała się do *J. K. W.* Część popółstwa, która się dała obłąkać, codziennie lepsze chęci okazuje. Porządek, który panuje w mieście, okazuje nam z pewnością, zupełne jego poddanie się. Wiadomości z zimną krwią przez zwierzchność miejscową zebrane, szczęśliwie nam dowodzą, iż liczba ofiar w czasie tych smutnych zamieszek znacznie przesadzana była. Ciągłe starają się zbierać dokładne wiadomości o tych wypadkach. Doniesienie telegraficzne, przez Ministra wojny do prezydenta rady przesłane, a pod d. 26 o godzinie 1 z *Trévoux* datowane, uwiada-

mia, iż wszystko już spokojnem jest w *Lyonie*. Wszystkie korespondencye przekonywają nas, iż to zdarzenie nigdzie we Francyi nie miało szkodliwego wpływu. Owszem wszędzie było powodem do nayszczerszych i nawyrażniejszych wynurzeń gorliwości i poświęcenia się dla utrzymania porządku i praw.

— Stan powietrza nie pozwolił nam otrzymać d. 30, przez telegraf żadnych nowszych wiadomości z *Lionu*. Listy zwyczajną drogą otrzymane, dochodzą do d. 28 z. m., są zatem wcześniejsze od doniesienia o południu d. 29 z *Trévoux* datowanego, z którego wiemy, iż największa spokojność panuje w *Lyonie*. Listy stwierdzają to doniesienie. Jeśli działanie telegrafu z przyczyny powietrza strzymanem zostanie, wówczas nie będzie można mieć nowszych wiadomości aż do d. 2 h. m.: albowiem goniec, który d. 1go przybędzie, stwierdzi tylko te, które już są z d. 29 wiadome.

— *PP. Gautier i Casenove z Lyonu*, przyjęci przez Króla zostali d. 30 listopada, który im uczynił nadzieję, iż żadne surowe środki nie będą przedsięwzięte, dla przywrócenia porządku i spokojności w tém mieście.

— Czytamy w dzienniku ministeryalnym: „Doniesienia z zachodnich departamentów pod d. 28 listopada uwiadamiają, iż spokojność ciągła i zupełna panuje w tamtych stronach.

— W *Morbihan*, wiele ważnych osób oddało się na łaskę, co obiecuje rychły koniec niespokojnościom, które z powodu będącej tam jeszcze bandy pochodziły; liczba ją składających zamiast powiększania się, znacznie się zmniejsza.

— Polacy, którzy przybędą szukać schronienia we Francyi, nie mogą udawać się do Paryża. Okólnik d. 23 listopada przez prezydenta rady, ministra spraw wewnętrznych do prefektów departamentow północnych i wschodnich wysłany, wzywa ich do opatrywania pierwszych potrzeb tych cudzoziemców, zalecając razem udawać się wojskowym do *Awenionu*, innym zaś do *Châteauroux*. *P. K. Périer* również też zaleca prefektom, zachowanie względem tych cudzoziemców z krajow, gdzie *cholera-morbus* znajdowała się, wszelkich kwarantannowych przepisow, które im są dane względem podróży.

— Rozkazem dziennym d. 28, marszałek hr. *Lobau* oświadcza swe podziękowanie gwardyi narodowej paryżkiej, za gorliwość przez nią w służbie okazaną od czasu rozruchow w *Lyonie*. Z liczby więcej tysiąca ludzi gwardyi narodowej, komenderowanej d. 27, zaledwie niedostało 12 do listy wyzywney. (*J. d. S. P.*)

NIEMCOY.

Hamburg dnia 9 grudnia.

Do południa dnia dzisiejszego, zachorowało w naszym mieście na cholere, osób 894, wyzdrowiało 366, umarło 467. (*J. d. S. P.*)

HISZPANIA.

Madryt dnia 15 listopada.

Król Jmć, zwązywszy przedstawiony mu raport przez najwyższą juntę królewską medycyny i chirurgii, postanowił, aby taż junta przedstawiała mu trzech oświeconych i gorliwych lekarzy, którzy z rozkazu Króla Jmci udadzą się do krajow, gdzie *cholera morbus* grassuje, dla poznania natury, charakteru, iudzień skutkow tej plagi. Lekarze ci, otrzymają ze skarbu rocznie 15,000 fr. na koszta podróży, za powrotem zaś, będą dożywotnie na rok po 5,000 fr. pobierali. Jeśliby zaś ktokolwiek z innych lekarzy chciał własnym kosztem przedsięwziąć podróż w tymże celu, wówczas Król Jmć wynagrodzi go stosownie do uczynionej przysługi. Junta królewska oznaczyła przeciąg dni 30 od czasu ogłoszenia niniejszego postanowienia, do złożenia jej prośb przez lekarzy i chirurgów, życzących być przedstawionymi za kandydatow do wyboru *J. K. M.*, z dotaczeniem świadectw, że zasługują być użytymi do tego przeznaczenia. (*J. d. S. P.*)